

SAMENVATTING

Dit rapport is het resultaat van een onderzoek naar de vorming van netwerkreliaties binnen de uitvoerende bouw. In dit rapport is de huidige manier van werken geïnventariseerd. Hiervoor is eerst een theoretisch kader geschetst waarin het samenwerkingsconcept is geconcretiseerd. Tevens is onderzocht op welke wijze samenwerkingsrelaties tot stand komen, en in hoeverre de voor de bouw zo typerende manier van werken gevolg is van de huidige productieprocessen. Er is afgebakend naar middelgrote, uitvoerende hoofdaannemingsbedrijven werkzaam in het B&U-segment in de regio oost-Noord-Brabant, en alleen de relaties met onderaannemers en toeleveranciers zijn onderzocht.

Duurzame samenwerkingsrelaties vinden binnen het afgebakende domein veel toepassing. Motieven tot uitbesteding zijn gelegen in de grote verschillen qua uitvoeringsmethoden per bouwwerk, wat leidt tot discontinuïteiten in de vraag naar diensten en producten van onderaannemers en toeleveranciers.

Het ontstaan van vaste relaties wordt voornamelijk veroorzaakt door een poging uitvoeringsrisico's te ondervangen door gebruikt te maken van duurzame relaties, waardoor een betere beheersbaarheid kan ontstaan. Er is gebleken dat de verschillende vervaardigingswijzen waarlangs een bouwwerk tot stand kan worden gebracht, onderling nauwelijks verschil vertonen wat betreft intensiteit van de samenwerking.

Er worden vrijwel altijd vaste partners betrokken, ongeacht de toegepaste bouwwijze. Door deze disciplines niet binnen het bedrijf onder te brengen voorkomt men kostbare overcapaciteit, maar wanneer slechts op prijs geselecteerd zou worden zou de kwaliteit moeilijk te waarborgen zijn. Door te werken met een netwerk van vaste partners waarvan per bouwproject gewenste actoren worden ingeschakeld, maakt het bouwbedrijf gebruik van een flexibele organisatiemethode voor de sterk uiteenlopende productieprocessen, waarbij de kwaliteit van de ingezette hulpbronnen kan worden verzekerd. Er is dus sprake van heterogeniteit tussen de onderaannemers binnen het netwerk en op de markt, partijen binnen het netwerk verdienen de voorkeur.

Duurzame samenwerking binnen dit onderzoek is benaderd als een duurzame economische ruilrelatie, waarbinnen het economisch aspect dominant is, maar bij de vorming van deze relaties spelen ook niet-economische factoren een rol. Het in dit onderzoek toegepaste netwerkperspectief blijkt voor de geschetste problematiek analysemogelijkheden te bezitten de netwerkreliaties in kaart te brengen en te verklaren, en aanvullende inzichten te verschaffen.